

Uttalande

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Uttalande 05/2021 om dataförvaltningsakten mot bakgrund av utvecklingen på lagstiftningsområdet

Antaget den 19 maj 2021

Europeiska dataskyddsstyrelsen har antagit följande uttalande:

Den 9 mars 2021 antog Europeiska datatillsynsmannen (EDPS) och Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB) det gemensamma yttrandet om förslaget till en dataförvaltningsakt¹, som också lades fram för Europaparlamentet vid utfrågningen vid utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE) den 16 mars 2021².

EDPB följer noggrant medlagstiftarnas arbete med detta viktiga lagstiftningsinitiativ, som – vi drar oss till minnes – innehåller bestämmelser om databehandling, däribland personuppgifter, i samband med vidareutnyttjande av uppgifter som finns hos offentliga myndigheter, av datadelningstjänster (som också omfattar så kallade datamäklare), och i samband med databehandling (bland annat hälsouppgifter) genom organisationer som sysslar med dataaltruism.

Dataförvaltningsakten kommer att ha allvarliga konsekvenser för enskilda personers och civilsamhällets rättigheter och friheter i hela EU. I de flesta fall skulle behandlingen av personuppgifter utgöra kärnverksamheten för ovanstående enheter³ och därmed ha en betydande inverkan på den

¹ Gemensamt yttrande från EDPB och EDPS 03/2021 om förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om dataförvaltning (dataförvaltningsakten), tillgängligt via följande länk: [EDPB-EDPS Joint Opinion on the Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on European data governance \(Data Governance Act\) | Europeiska datatillsynsmannen \(europa.eu\)](#)

² Se utfrågningens förslag till dagordning [här](#).

³ Om det inte är den enda verksamheten, till exempel när det gäller leverantörer av datadelningstjänster enligt artikel 9 b i dataförvaltningsakten, som uteslutande hänvisar till personuppgifter.

grundläggande rätten till privatliv och till skydd av personuppgifter som fastställs i artiklarna 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) och i artikel 16 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Dessa rättigheter är ett centralt uttryck för Europeiska unionens värderingar.

Utan långtgående dataskyddsåtgärder finns det en risk för att (tillförlitligheten hos) den digitala ekonomin inte är hållbar. Med andra ord kan vidareutnyttjande, delning och tillgängliggörande av data medföra förmåner, men även olika typer av skaderisker för berörda personer och samhället i sin helhet, vilket påverkar enskilda ur ett ekonomiskt, politiskt och socialt perspektiv⁴.

För att bemöta och minska dessa risker och för att stärka enskildas förtroende måste dataskyddsprinciper och dataskyddsåtgärder tillämpas i ett tidigt stadium av databehandlingens utformning, särskilt när databehandlingen avser personuppgifter som inte har erhållits direkt från den berörda fysiska personen. Dessutom måste dataförvaltningsakten vara förenlig inte bara med den allmänna dataskyddsförordningen, utan också med annan unionsrätt och nationell lagstiftning, särskilt direktivet om öppna data⁵, och måste därför vara i linje med den övergripande rättsstatsprincipen samt tillhandahålla rättssäkerhet för berörda offentliga förvaltningar samt juridiska och enskilda personer.

I dataförvaltningsaktens motivering fastställs att "[s]amspelet med lagstiftningen om personuppgifter är [...] särskilt viktigt. I och med den allmänna dataskyddsförordningen och direktivet om integritet och elektronisk kommunikation har EU upprättat en solid och tillförlitlig rättslig ram för skydd av personuppgifter som kan utgöra en standard för övriga världen."⁶

Säkerställa enhetlighet mellan dataförvaltningsakten och EU:s regelverk för dataskydd

Såsom framhållits i det gemensamma yttrandet **innehåller dataförvaltningsakten emellertid flera väsentliga oförenligheter med den allmänna dataskyddsförordningen, trots angivelsen i skälet att den inte påverkar tillämpningen av dataskyddsförordningen⁷.**

EDPB konstaterar att dessa oförenligheter hittills inte har behandlats i förslaget till betänkande av den 26 mars 2021 från utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE)⁸. EDPB välkomnar dock att några kritiska områden som tagits upp i det gemensamma yttrandet har behandlats i kompromisstexten från rådets ordförandeskap av den 30 mars 2021⁹.

⁴ Utan lämpliga dataskyddsåtgärder kan t.ex. de insamlade uppgifterna användas för att skapa detaljerade profiler för enskilda personer och användas på ett sätt som undergräver deras intressen (t.ex. prisdiskriminering eller manipulation i samband med valkampanjer). Se fotnot 60 på sida 31 i det gemensamma yttrandet om risken för användning av personuppgifter för andra ändamål.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn, EUT L 172, 26.6.2019, s. 56.

⁶ Motiveringen, sida 1.

⁷ Se avsnitt 3.2 i det gemensamma yttrandet

⁸ Finns att tillgå [här](#).

⁹ Finns att tillgå [här](#).

För att ta itu med dessa oförenligheter vill vi uppmana medlagstiftarna att noggrant överväga följande¹⁰:

- För det första **bör samspelet mellan dataförvaltningsakten och den allmänna dataskyddsförordningen** klargöras i artikel 1 i dataförvaltningsakten, där dataskyddsförordningen betraktas som en förordning som tillhandahåller byggstenarna för en solid och tillförlitlig rättslig ram.
- För det andra behöver **definitionerna/terminologin** i dataförvaltningsakten integreras och ändras i enlighet med dataskyddsförordningen.
- För det tredje **bör dataförvaltningsakten utan tvetydighet klargöra att behandlingen av personuppgifter alltid ska baseras på en lämplig rättslig grund enligt artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen**, och också på ett särskilt undantag enligt artikel 9 om särskilda kategorier av personuppgifter behandlas.
- För det fjärde bör det, som en förutsättning för en tydlig rättslig ram, **i bestämmelserna i dataförvaltningsakten fastställas om de avser icke-personuppgifter, personuppgifter eller bådadera**, och även att den allmänna dataskyddsförordningen ska gälla för **blandade datamängder**¹¹.
- För det femte bör den konstitutionella bestämmelsen (enligt artikel 16.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt), enligt vilken **de oberoende tillsynsmyndigheter som inrättats i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen (dataskyddsmyndigheterna) är de myndigheter som utsetts som behöriga för att skydda personuppgifter och för att underlätta det fria flödet av personuppgifter**, speglas i dataförvaltningsakten.

Detta innebär att **dataskyddsmyndigheterna måste vara de huvudsakliga behöriga myndigheterna inom ramen för dataförvaltningsakten och i den mån personuppgifter berörs**, med beaktande av offentliga myndigheter, vidareutnyttjare, leverantörer av datadelningstjänster, dataanvändare, dataaltruismorganisationer som behandlar personuppgifter samt för utarbetandet av riktlinjer för integritetsfrämjande teknik eller för system för personlig informationshantering i syfte att främja ansvarsfull datainnovation.

Såsom nämns i det gemensamma yttrandet¹² har dataskyddsmyndigheter, i enlighet med sina behörigheter och uppgifter enligt dataskyddsförordningen, redan särskild sakkunskap när det gäller övervakning av databehandlingens efterlevnad, översyn av specifik databehandlingsverksamhet och datadelning, bedömning av lämpliga åtgärder för att säkerställa en hög säkerhetsnivå för lagring och överföring av personuppgifter, samt när det gäller att öka medvetenheten bland personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden om deras skyldighet i samband med behandlingen av personuppgifter. För att på ett effektivt sätt kunna utföra nya arbetsuppgifter enligt dataförvaltningsakten, som i första hand ska anförtros oberoende dataskyddsmyndigheter och

¹⁰ Se avsnitt 3.2 i det gemensamma yttrandet, där det erinras om dessa kritiska aspekter i början i form av punkter som utvecklas ytterligare i det gemensamma yttrandet.

¹¹ När **datamängder kombinerar både personuppgifter och andra data** framhålls det i kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet, *Vägledning om förordningen om en ram för det fria flödet av andra data än personuppgifter i Europeiska unionen*, COM(2019) 250 final, att "[o]m delarna med andra data än personuppgifter och delarna med personuppgifter är 'oupplösligt sammanlänkade' är de rättigheter och skyldigheter som avser uppgiftsskydd som följer av den allmänna dataskyddsförordningen till fullo tillämpliga på hela den blandade datamängden, även när personuppgifter endast utgör en liten del av datamängden".

¹² Se punkt 153 i det gemensamma yttrandet.

Europeiska dataskyddsstyrelsen i enlighet med artikel 16.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, krävs givetvis att det finns tillgång till tillräckliga ekonomiska resurser, personalresurser och it-resurser.

I detta avseende välkomnar EDPB tillägget i artikel 1.3 i rådets kompromisstext och den särskilda hänvisningen till tillsynsmyndigheternas befogenheter. För tydlighetens skull och med beaktande av medlagstiftarnas utrymme för skönsmässig bedömning rekommenderar EDPB att följande formulering från artikel 1.3 i rådets kompromissförslag införs i dataförvaltningsaktens lagtext (artikel 1) (ord i fet stil är tillagda: "**behörigheter och**"):

*Unionsrätten och nationell rätt om skydd av personuppgifter gäller för alla personuppgifter som behandlas i samband med denna förordning. Denna förordning påverkar, i synnerhet, inte tillämpningen av förordning (EU) 2016/679 och direktiv 2002/58/EG, inbegripet tillsynsmyndigheternas **behörigheter och befogenheter**. Om bestämmelserna i denna förordning står i strid med unionsrätten om skydd av personuppgifter har den senare företräde. Denna förordning skapar inte någon rättslig grund för behandlingen av personuppgifter.*

EDPB uppmanar dessutom medlagstiftarna att se till att dess övergripande rekommendation i fråga om de utsedda behöriga myndigheterna och förvaltning på unionsnivå speglas i utarbetandet av deras respektive ståndpunkter i fråga om kommissionens förslag och därmed uttryckligen inkluderas i dataförvaltningsaktens lagtext.

I synnerhet med beaktande av definitionerna i dataförvaltningsakten

I det gemensamma yttrandet framhålls att **de definitioner som avses i den allmänna dataskyddsförordningen bör tillämpas och inte implicit ändras eller avlägsnas genom dataförvaltningsakten eftersom det skulle leda till att definitionerna i båda dessa rättsliga ramar suddas ut, vilket i sin tur skulle skapa rättsosäkerhet**¹³. Vidare bör de nya definitioner som introduceras i dataförvaltningsakten, i den mån de avser behandlingen av personuppgifter, inte innehålla bestämmelser som är oförenliga med den allmänna dataskyddsförordningen¹⁴. Detta är en viktig punkt som EDPB uppmanar medlagstiftarna att uppmärksamma.

Dels bör dataförvaltningsakten innehålla definitionerna av *personuppgifter*, *en registrerad*, *samtycke* och *behandling* med hänvisning till definitionerna i den allmänna dataskyddsförordningen¹⁵, dels bör dataförvaltningsaktens definitioner av *metadata*, *datainnehavare*, *dataanvändare*, *datadelning* och *dataaltruism* ändras för att undvika oförenligheter och rättsosäkerhet, och för att överensstämja med karaktären av de rättigheter som står på spel, närmare bestämt den personliga karaktären hos rätten till skydd av personuppgifter som en rättighet som gäller varje person¹⁶, och som en oförytterlig rättighet som inte kan åsidosättas eller göras till föremål för äganderättigheter¹⁷.

¹³ Se underavsnitt 3.2 B i det gemensamma yttrandet.

¹⁴ Se punkt 44 i det gemensamma yttrandet.

¹⁵ Se rådets kompromisstext av den 30 mars 2021 i detta avseende.

¹⁶ Se punkt 34 i det gemensamma yttrandet med hänvisning till artikel 8 i stadgan: "1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne. 2. Dessa uppgifter skall behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund."

¹⁷ I detta avseende står det i punkt 118 i det gemensamma yttrandet att det tydliga incitamentet att "tjäna pengar" på personuppgifter också ökar betydelsen av efterlevnaden av dataskyddet, och i fotnot 54 anges att

I detta avseende beklagar EDPB hänvisningen till utbyte av, samkörning av eller handel med data, som lades till i rådets kompromisstext avseende definitionen av *leverantör av datadelningstjänster*, eftersom definitionen vad beträffar personuppgifter antyder att handeln med personuppgifter ges legitimitet och därmed är oförenlig med den personliga karaktären hos rätten till skydd av personuppgifter. Med tanke på att dataskydd är en grundläggande rättighet som garanteras i artikel 8 i stadgan, och med hänsyn till att ett av huvudsyftena med den allmänna dataskyddsförordningen är att ge registrerade kontroll över personuppgifter som avser dem, **upprepar EDPB att personuppgifter inte kan anses utgöra en handelsvara. En viktig följd av detta är att den registrerade, även om denne kan godkänna behandlingen av sina personuppgifter, inte kan avstå från sina grundläggande rättigheter**¹⁸. Som en ytterligare följd av detta har den personuppgiftsansvarige som har fått samtycke av den registrerade till behandling av dennes personuppgifter inte rätt att utbyta eller handla med personuppgifter (som en så kallad handelsvara) på ett sätt som skulle medföra oförenlighet med alla tillämpliga dataskyddsprinciper och dataskyddsbestämmelser.

Som ett exempel på tillhandahållande som kan ge upphov till en tolkning som inte är i linje med ovanstående personliga karaktär definieras i artikel 2.5 i dataförvaltningsakten *datainnehavare* (inbegripet juridiska personer) som någon som har rätt att bevilja tillgång till eller dela personuppgifter som denne har kontroll över¹⁹. I detta avseende anmärker EDPB att dataskyddsförordningen garanterar varje enskild person rätten till skydd av personuppgifter genom att upprätta kontroller och motvikter för att skydda den enskilda personen när dennes personuppgifter behandlas²⁰. Behandlingen av personuppgifter måste följa principer (bl.a. om lagenlighet, rättvisa och öppenhet, ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering och noggrannhet) och bestämmelser, inbegripet om registrerades rättigheter (t.ex. rätten till information, inklusive om profilering av den berörda personen, samt rätten till tillgång, till rättelse, till radering och till att inte bli föremål för helautomatiskt beslutsfattande som i hög grad påverkar den berörda personen) som den registrerade inte kan avstå från. I detta avseende framhåller EDPB att i stället för att hänvisa till en juridisk person som har rätt att bevilja tillgång till eller dela personuppgifter bör definitionen av datainnehavare, om den alls ska bevaras, hänvisa till behandlingen av personuppgifter och villkoren för denna i enlighet med tillämplig dataskyddslagstiftning²¹.

I enlighet med vad som anges i den föreslagna formuleringen för artikel 1 i dataförvaltningsakten har dataskyddslagstiftningen företräde när det gäller personuppgifter (om reglerna är motstridiga)²². **Det**

EDPB inom ramen för detta tar fram en vägledning om insamling och användning av personuppgifter mot ekonomisk ersättning. Se även fotnot 61 på sida 30 i det gemensamma yttrandet.

¹⁸ Se EDPB:s riktlinjer 2/2019 om behandling av personuppgifter enligt artikel 6.1 b i dataskyddsförordningen i samband med tillhandahållandet av onlinetjänster till registrerade, som finns att tillgå på följande länk: https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines-art_6-1-b-adopted_after_public_consultation_sv.pdf

¹⁹ Se punkterna 29–31 i det gemensamma yttrandet. Se även den otydliga hänvisningen till ”**deras**” data i artikel 11.6 samt artikel 19 och 19.1 a, som också uppmärksammas i det gemensamma yttrandet.

²⁰ Se punkterna 29 och följande i det gemensamma yttrandet.

²¹ Se punkt 31 i det gemensamma yttrandet.

²² Se i detta sammanhang Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster, EUT L 136, 22.5.2019, s. 1, artikel 3.8: ”Unionsrätten om skydd av personuppgifter är tillämplig på alla personuppgifter som behandlas i samband med de avtal som avses i punkt 1. Detta direktiv påverkar, i synnerhet, inte tillämpningen av förordning (EU) 2016/679 och direktiv 2002/58/EG. Om bestämmelserna i detta direktiv står i strid med unionsrätten om skydd av personuppgifter har den senare företräde.”

är dock mycket viktigt att undvika motstridiga regler eller tolkningsutrymme i hela förordningstexten, också i syfte att förbättra lagtextens omedelbara läsbarhet.

I detta sammanhang bör en definition av begreppet *tillstånd* (för rättssubjekt att vidareutnyttja data) införas för att på ett otvetydigt sätt klargöra vad (dvs. vilka typer av data) som avses. Såsom anges i det gemensamma yttrandet anser vi att begreppet för tydlighetens skull endast bör avse icke-personuppgifter²³.

Farhågor i samband med dataförvaltningsaktens branschspecifika kapitel

EDPB har också betydande farhågor vad gäller de branschspecifika kapitlen i dataförvaltningsakten (II, III och IV) och vill nedan erinra om några av dem:

- När det gäller kapitel II i dataförvaltningsakten erinrar vi om att det i det gemensamma yttrandet rekommenderas att **specifikationen i skäl 7 inkluderas i dataförvaltningsaktens huvuddel**, närmare bestämt att "[p]ersonuppgifter faller utanför tillämpningsområdet för direktiv (EU) 2019/1024 [vår anmärkning: och omfattas av dataförvaltningsakten] i den mån som bestämmelserna om tillgång till handlingar utesluter eller begränsar tillgången till sådana data av skäl som rör [...] privatlivet och den enskildes integritet, särskilt i enlighet med dataskyddsbestämmelserna."²⁴

Detta innebär att dataförvaltningsakten i synnerhet skulle tillämpas på det tillämpningsområde som lyfts ut ur direktivet om öppna data enligt artikel 1.2 h, dvs. "handlingar som med hänsyn till skyddet av personuppgifter är undantagna från tillgång eller för vilka tillgången omfattas av restriktioner enligt bestämmelserna om tillgång samt delar av handlingar som är tillgängliga enligt de bestämmelserna som innehåller personuppgifter vilkas vidareutnyttjande enligt lag har definierats som oförenligt med lagstiftningen om skydd för enskilda när det gäller behandling av personuppgifter eller som undergrävande skyddet av den enskildes privatliv och integritet, särskilt i enlighet med unionsrätt eller nationell rätt om skydd av personuppgifter". Med tanke på känsligheten hos de personuppgifter som avses rekommenderas i det gemensamma yttrandet, för att säkerställa att skyddsnivån för personuppgifter inom EU inte sänks samt med avseende på rättssäkerheten, att **kapitel II i förslaget anpassas till de befintliga bestämmelserna om skyddet av personuppgifter i den allmänna dataskyddsförordningen och till direktivet om öppna data**. Alternativt uppmanas medlagstiftarna i det gemensamma yttrandet att överväga att **utesluta personuppgifter** från det kapitlets tillämpningsområde²⁵.

Eftersom den registrerades samtycke kanske inte kan betraktas som frivilligt på grund av den maktobalans som ofta råder mellan den registrerade och de offentliga myndigheterna uttrycks i det gemensamma yttrandet dessutom oro när det gäller artikel 5.6 i dataförvaltningsakten²⁶ och, mer

²³ Se punkterna 47 och följande i det gemensamma yttrandet.

²⁴ Se punkt 69 i det gemensamma yttrandet.

²⁵ Se punkt 71 i det gemensamma yttrandet.

²⁶ Artikel 5.6: "I de fall då vidareutnyttjande av data inte kan beviljas i enlighet med de skyldigheter som fastställs i styckena 3–5, och det inte finns någon annan rättslig grund för överföring av data inom ramen för förordning (EU) 2016/679, ska den offentliga myndigheten stödja vidareutnyttjare som begär de registrerades samtycke och/eller tillstånd från rättssubjekt vars rättigheter och intressen kan påverkas av ett sådant vidareutnyttjande, om detta är möjligt utan oproportionerligt höga kostnader för den offentliga sektorn. I denna uppgift får de bistås av de behöriga organ som avses i artikel 7.1."

generellt, innehåller det en uppmaning till medlagstiftarna **att i förslaget tydligt fastställa lämpliga modeller för medborgardeltagande, genom vilket enskilda personer på ett öppet och samarbetsinriktat sätt kan delta i processen för att fastställa scenarierna för vidareutnyttjande av deras personuppgifter genom att följa en bottom-up-strategi för öppna dataprojekt.**

Det gemensamma yttrandet innehåller också rekommendationer om att **ändra dataförvaltningsakten för att klargöra att vidareutnyttjande av personuppgifter som finns hos offentliga myndigheter endast är tillåtet om det baseras på unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt**, med en förteckning över tydliga förenliga ändamål för vilka vidarebehandlingen får tillåtas enligt lagen eller utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle för att skydda de mål som fastställs i artikel 23 i den allmänna dataskyddsförordningen²⁷.

EDPB erinrar dessutom om att inkluderandet av data som finns hos offentliga myndigheter och som skyddas på grundval av insynsskydd för statistiska uppgifter inom tillämpningsområdet för kapitel II i dataförvaltningsakten enligt artikel 3.1 b riskerar att strida mot den princip enligt vilken personuppgifter som samlas in för statistiska ändamål enbart ska användas för det ändamålet²⁸. Respekten för denna princip är avgörande för att inte undergräva den berörda personens förtroende när denne lämnar sina personuppgifter för statistiska ändamål²⁹.

- Med avseende på kapitel III **bör det i dataförvaltningsaktens villkor för tillhandahållande av datadelningstjänster specificeras att leverantören ska ha inrättat förfaranden för att säkerställa att unionsrätten och den nationella rätten om skydd av personuppgifter följs, inbegripet förfaranden för att säkerställa registrerades utövande av sina rättigheter.** Leverantören ska i synnerhet också tillgängliggöra lättåtkomliga verktyg för den registrerade så att denne inte bara kan ge, utan också *återkalla*, sitt samtycke, samt tillhandahålla verktyg för att ge den registrerade en helhetsbild av hur och för vilket specifikt ändamål dennes personuppgifter delas³⁰.

Dessutom ska det i dataförvaltningsakten erinras om **skyldigheten att i förekommande fall utföra en konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen** och, i de fall höga risker kvarstår för de berörda personerna, samråda med dataskyddsmyndigheten före behandlingen i enlighet med artikel 36 i dataskyddsförordningen³¹.

- **Samma krav bör specificeras i dataförvaltningsakten i samband med dataaltruismorganisationer³².** Dessa dataskyddsåtgärder måste också integreras i dataförvaltningsakten på grund av märkningen – som leverantör av datadelningstjänster eller som dataaltruismorganisation som är erkänd i unionen – som dessa rättssubjekt skulle kunna utnyttja för att få samtycke av den registrerade till behandling av dennes personuppgifter, i vilket fall den registrerade skulle anta att en hög skyddsnivå för sådana uppgifter garanteras.

²⁷ Se punkt 77 i det gemensamma yttrandet. Se även punkterna 75 och 76 i det gemensamma yttrandet.

²⁸ Se skäl 27 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik samt artikel 4.1 och 4.2 i rekommendationen från Europarådet nr R (97)18 om skydd av personuppgifter som samlas in och behandlas i statistiska syften.

²⁹ Se fotnot 36 i det gemensamma yttrandet.

³⁰ Se underavsnitt 3.4.1 och punkt 147 i det gemensamma yttrandet.

³¹ Se punkt 147 i det gemensamma yttrandet.

³² Se underavsnitt 3.5.1 i det gemensamma yttrandet.

Mot bakgrund av ovanstående, vilket noteras i det gemensamma yttrandet, **anser EDPB att de förklarande bestämmelser för anmälan/registrering som fastställs i dataförvaltningsakten för leverantörer av datadelningstjänster och dataaltruismorganisationer inte innehåller ett tillräckligt strängt granskningsförfarande**, med tanke på de möjliga konsekvenserna för registrerade av behandlingen av personuppgifter som kan utföras av sådana enheter. Därför **rekommenderar EDPB att man undersöker alternativa förfaranden som framför allt bör ta hänsyn till ett mer systematiskt inkluderande av verktyg för ansvarsskyldighet och efterlevnad för behandlingen av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen, i synnerhet iakttagandet av en uppförandekod eller certifieringsmekanism**³³.

EDPB beklagar att det i rådets kompromisstext av den 30 mars 2021 nu (uttryckligen) föreskrivs att registrering som en erkänd dataaltruismorganisation inte är en förutsättning för att bedriva dataaltruismverksamhet, vilket ytterligare försvagar kontrollerna och skyddsåtgärderna för de registrerade vad beträffar de ytterst viktiga dataskyddsaspekterna. Dessa skyddsåtgärder är särskilt viktiga också på grund av den vaga definitionen av *dataaltruism* i dataförvaltningsakten.

Dessutom **bör dataförvaltningsakten innehålla en precis definition av de ändamål av allmänt intresse för vilka dataaltruismorganisationerna skulle verka**³⁴. Utöver detta bör det europeiska formuläret för samtycke till dataaltruism för dataaltruismorganisationers behandling av personuppgifter tas fram i samråd med EDPB, i stället för med Europeiska datainnovationsstyrelsen (som återstår att inrättas)³⁵.

- I det gemensamma yttrandet noterades kravet på oberoende för leverantörer av datadelningstjänster samt på oberoende för dataaltruismorganisationer i dataförvaltningsakten. Vad gäller dataaltruismorganisationer rekommenderas det i det gemensamma yttrandet att **dataaltruismorganisationens oberoende (t.ex. lagligt, organisatoriskt och ekonomiskt) från vinstdrivande enheter klargörs**³⁶. Med beaktande av leverantörer av datadelningstjänster önskar EDPB hänvisa till skäl 22 i dataförvaltningsakten: "[...] Specialiserade dataförmedlare som är oberoende av både datainnehavare och dataanvändare kan underlätta framväxten av nya datadrivna ekosystem som är oberoende av aktörer med betydande marknadsinflytande. [...]" EDPB understryker att denna typ av oberoende för leverantörer av datadelningstjänster är avgörande ur både konkurrens- och dataskyddssynpunkt³⁷.

³³ Se punkterna 140 och 180 i det gemensamma yttrandet.

³⁴ Se punkterna 159–160 och 170–171 i det gemensamma yttrandet.

³⁵ Se underavsnitt 3.5.5 i det gemensamma yttrandet.

³⁶ Se punkt 78 i det gemensamma yttrandet.

³⁷ Se särskilt EDPB:s uttalande om effekterna av ekonomisk koncentration för dataskyddet, som antogs den 27 augusti 2018: "En ökad marknadskoncentration på digitala marknader har potential att hota nivån på det dataskydd och den frihet som konsumenterna av digitala tjänster åtnjuter", samt EDPB:s uttalande om koncentrationers återverkningar på privatlivet, som antogs den 19 februari 2020.

Slutsats

Sammanfattningsvis uppmanar EDPB medlagstiftarna att ta itu med de viktiga kritiska områden som förklaras i det gemensamma yttrandet för att på så sätt undvika att dataförvaltningsakten skapar en parallell uppsättning bestämmelser som inte är förenliga med den allmänna dataskyddsförordningen eller med annan unionsrätt, vilket skulle medföra otillräckliga skyddsåtgärder för de berörda enskilda personerna och svårigheter i fråga om praktisk tillämpning.

Detta uttalande, som berör några av de viktigaste punkterna i det gemensamma yttrandet, påverkar inte tillämpningen av ett eventuellt framtida, mer detaljerat uttalande eller yttrande om medlagstiftarnas framtida ståndpunkter.

För Europeiska dataskyddsstyrelsen

Ordföranden

(Andrea Jelinek)